

fulgt Mindretallets Betragtning i hver enkelt Sætning og forsøgt paa at gjerdrive den. Det er Noget, som jeg ikke i mindste Maade skal beklage mig over, naar man blot ikke paa nogle Steder havde fremstillet det, som om jeg havde sagt noget Andet end det, jeg virkelig har sagt. Der er adskillige af Flertallets Bemærkninger, der rigtignot passe til det, jeg skrev, omtrent som Dreffkast til Gøddag, som man siger. Det, jeg har søgt at bevise, er, at den almindelige Lovgivningsmagt ikke har Ret til at fortolke Grundloven; men Flertallet beskæftiger sig og kommer endog flere Gange tilbage dertil med at udvilde, at, hvis den lovgivende Magt desuagtet gjør noget Saadant, hvis den desuagtet giver saadanne authentiske Fortolkninger, ere Domstolene nøbde til at respektere dem; men det er jo et Spørgsmaal, der er aldeles forskjelligt fra det andet, det er to himmelvidt forskjellige Ting. Man kan endog saa sige, at netop hvis det forholder sig saaledes, at Domstolene ere forpligtede til at respektere selv en saadan Lov, der staaer i Strid med Grundloven, har den lovgivende Magt dobbelt Opfordring til at være varsom med at give authentiske Grundlovsfortolkninger. Hvis det er anderledes, hvis Lovens Betydning ikke er større end den, at Domstolene kunne tilfidesætte den, havde Sagen ikke saa stor Fare, thi saa var det en Meningsudtalelse som en anden, men netop hvis det er Tilfældet, som Flertallet paastaar, at Domstolene ikke kunne tilfidesætte Loven, er Sagen af saa meget større Betydning og Vigtighed, og man maa da gaa frem med stor Varsomhed. Jeg skal dog senere sige et Par Ord om selve dette Spørgsmaal om Domstolenes Stilling til Afgjørelsen af den lovgivende Magt. — Naar Flertallet iøvrigt har bemærket, at Grundloven paa mange Steder udtryffeligt forudsætter, at særlige Love ere fornødne til dens Gjennemførelse, er det ganske sikkert Noget, der er fuldkommen vist; men det er jo Noget, der er i højeste Grad forskjelligt fra at give authentiske Fortolkninger af Grundloven, som Grundloven ikke selv har tilladt eller opfordret til. I det Dieblif, Grundloven netop paabyder eller forudsætter en Lov til Gjennemførelse af en enkelt af dens Bestemmelser, er det stemmende med Grundloven og indensfor Grundlovens Ramme, naar denne Lov udkommer, og den kan sikkert nok ikke være i Strid med den. Naar Flertallet videre siger, at selv hvor det ikke udtryffeligt er forudsat, kan enten Sagens Natur eller Forholdenes Udøifling medføre, at særlige Love maa træde til og da enten direkte maa fortolke Grundlovsbestemmelser eller ved at anvende disse maa gaa ud fra en given Fortolkning af dem, er det Sidste fuldkommen rigtigt og Noget, jeg udtryffeligt har bemærket; men hvad det Første angaar, nemlig at Sagens Natur kan medføre, at særlige Love kunne træde til og direkte fortolke Grundlovsbestemmelser, er det netop det, hvorom Spørgsmaalet dreier sig og som

skulde bevises. Udvalget har dernæst paaberaabt sig, hvad jeg ogsaa har antydet, at Valgloven selv har i sin § 2 saavel som ogsaa i sin § 5 givet Bestemmelser, der se ud som authentiske Fortolkninger af Grundloven. Jeg maa nu for det Første bemærke, at det ikke forholder sig saaledes, at disse Bestemmelser i §§ 2 og 5 ligefrem give nogen authentisk Fortolkning af Grundloven; de indeholde kun enkelte Udtalelser med Hensyn til Bestemmelser i Grundloven. Den paagældende § 2 i Valgloven siger: „Ngen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling“; men hvorvidt ikke ogsaa Andre maatte kunne siges ikke at være uberygtede, er Noget, den ikke har indladt sig paa at udtale sig om, og det er ingenlunde givet, at navnlig den, der i sin Tid var frifunden for videre Tiltale, ogsaa maatte falde ind under Grundlovens Uberygtethed. Men dertil kommer endnu, at selve Ordet „Uberygtet“ hører til den Art juridiske Udtryk, med Hensyn til hvilke Lovgivningsmagten netop til de forskjellige Læder har stillet sig paa forskjellig Maade, det er et af de Ord, som baade i den almindelige Bevidsthed forstaaes paa en noget anden Maade end i den juridiske Opfattelse, og den juridiske Opfattelse eller Lovgivningsmagtens Opfattelse er undergaaet Forandringer til forskjellige Læder. Det er derfor ingenlunde unaturligt med Hensyn til dette Udtryk, at det kunde være Grundlovens Forudsætning, at hver enkelt Lædes Lovgivningsmagt kunde give den Fortolkning af dette Ord, der freveedes. Underledes stiller det sig jo ganske vist med Hensyn til Udtrykket er „ude af Raadighed over sit Bo“, thi det er et almindelig givet juridisk Begreb; men man maa ogsaa lægge Mærke til, at § 5 slet ikke siger Andet end: „Saa kan Valgret ei heller udøves af den, som er under Bergemaal, eller hvis Bo er under Fallitbehandling,“ men slet ikke har indladt sig paa at afgjøre det Spørgsmaal, hvorvidt ikke ogsaa andre Personer maatte siges at være ude af Raadighed over deres Bo, navnlig da man dengang havde den særegne Retsforfølgning efter danske Lovs 5—3—18, et Spørgsmaal, som nu har tabt den væsentligste Del af sin Betydning, men endnu vil komme til Anvendelse, forsaavidt der er gjort en Universal-arrest i Nogens Eiendele. Videre siger den ikke, den tager i alt Fald kun en enkelt Side af Sagen; men om man end vil sige, at det dog indeholder nogen Fortolkning, idet det tager en Del af Begrebet og fixerer det, vil jeg hertil sige, for det Første som i Betænkningen, at den Omstændighed, at man engang har begaaet en Uforretthed, ikke indeholder Hjemmel til at gjøre det tiere, og dernæst, at det aabenbart laa langt nærmere for den daærende Lovgivningsmagt, som var den selv samme, der gav Grundloven og samtidig gav Valgloven, til at give saadanne Fortolkninger af Grundloven i den Lov, der behandlede omtrent